

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดกรอบแนวคิด การพัฒนาการศึกษาตามแนวปรัชญาพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมุ่งเน้นให้เกิด บูรณาการแบบองค์รวมที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและการพัฒนาอย่างมีคุณภาพทั้ง ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ส่วนด้านเจตนารมณ์ของแผนเน้นการพัฒนาชีวิตให้เป็น “มนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม” ในการดำรง ชีวิต ด้านเป้าหมายของแผนมุ่งเร่งพัฒนาคนอย่างรอบด้าน สมดุลเต็มตามศักยภาพ เพื่อเป็นฐาน หลักของการพัฒนา (ธวัช มั่นปาน และคณะ, 2548, หน้า 1)

การจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าวได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสาระต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 7)

1. การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์
2. ชีวิตและครอบครัว
3. การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล
4. การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค
5. ความปลอดภัยในชีวิต

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในยุคปัจจุบันดำเนินไปอย่างรวดเร็ว รัฐบาลได้จัดทำแผน ในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองให้เท่าเทียมกับนานาประเทศ โดยอาศัยความเจริญทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่สิ่งที่เกิดขึ้นพบว่าไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควรอันเป็นผล สืบเนื่องมาจากคนในชาติขาดการพัฒนาในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยเฉพาะเยาวชนในวัยเรียน ซึ่งกำลังจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ (ธวัช มั่นปาน และคณะ, 2548, หน้า 1) ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนจะยึดการประมวลศึกษา รายวิชาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก แต่อาจจัด การเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นได้ตามเงื่อนไขและสภาพความต้องการของท้องถิ่น อีกทั้งให้ผู้เรียน เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ โดยเน้นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียนให้มากที่สุด การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาจะประสบผลสำเร็จบรรลุ

วัตถุประสงค์มาน้อยเพียงใดประกอบด้วยหลายปัจจัย แต่ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่สุดคือ ครูผู้สอน ควรเป็นครูที่จบทางพลศึกษาโดยตรง แต่ความจริงในปัจจุบันการเรียนการสอนพลศึกษาเป็น เทคนิคเฉพาะที่ต้องใช้การอธิบาย และสาธิต อีกทั้งครูต้องฝึกหัดผู้เรียนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มีครูผู้สอนพลศึกษาที่มีความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการฝึกหัดที่ถูกต้อง (จิราภรณ์ ศิริประเสริฐ, 2543, หน้า 2) ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545, หน้า 58) ที่กล่าวว่า "วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพทุกๆ ด้าน เพราะ เป็นวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน มีกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นของตนเองมีการวัดและประเมินผลทั้งในด้านปริมาณและด้านคุณภาพ"

ดังนั้น สิ่งที่เป็นสิ่งแรกสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลก็คือ ครูจะต้องมีความรู้ต่อแท่งเนื้อหาที่สอนมีคุณสมบัติส่วนตัวทางวิชาชีพ มีความรู้ด้านเนื้อหา และทักษะวิธีสอนเป็นอย่างดี พฤติกรรมการสอนของครูมีความสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียนมาก เพราะ การเรียนการสอนเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งคำนึงถึงความเหมาะสม บรรยากาศ เทคนิค และองค์ประกอบทั้งหลายที่มาช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ที่สุด หลักสูตรแม่บท อาจเขียนไว้เลิศหรูเพียงไรก็ตาม ถ้าครูสอนไม่เป็น ไม่รู้จักวิธีการสอนเด็กจะรู้สึกเบื่อหน่าย และไม่เกิดการเรียนรู้แต่อย่างใด (ธวัช มั่นปาน และคณะ, 2548, หน้า 2) ซึ่งสอดคล้องกับวาสนา คุณาภิสิทธิ์ (2539, หน้า 8) ที่กล่าวว่า "ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน นักเรียนจะเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม จุดมุ่งหมายได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับ ประสิทธิภาพการสอนของครูเป็นส่วนใหญ่" และในการดำเนินการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ บรรลุผลสำเร็จได้นั้น ครูพลศึกษาจะต้องใช้เทคนิคแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกตลอดจน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนพลศึกษาต้องมีการวางแผนการเรียนการสอน ตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน การเลือกใช้อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2527, หน้า 20-21)

ด้วยเหตุผลสำคัญในพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษา ซึ่งเป็นหนึ่งระหว่างการเรียนรู้ ฉะนั้นคณะผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจและศึกษาว่า ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษา มีความคิดเห็น ต่อพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาอย่างไร ผลจากการศึกษาค้นคว้า จะทำให้ได้ข้อค้นพบที่จะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนพลศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าการศึกษากิจกรรมการสอนของครูพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งผลที่ได้มาจะได้เป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำมาเป็นข้อมูลในการหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ และนำข้อค้นพบจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนพลศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้มีขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษากิจกรรมการสอนของครูพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยศึกษากิจกรรมการสอนใน 4 ด้าน จากการสังเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาตามแนวคิดของนักการศึกษาไทย ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินผล

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 16,650 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 67 คน ครู จำนวน 1,320 คน และนักเรียนจำนวน 15,263 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 740 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ตามตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 40) จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 67 คน ครู จำนวน 298 คน และนักเรียน จำนวน 375 คน

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา ใน 4 ด้าน คือ

3.2.1 การเตรียมการสอน

3.2.2 การจัดการเรียนการสอน

3.2.3 การใช้สื่อการเรียนการสอน

3.2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในปีการศึกษา 2550

2. **ครู** หมายถึง ครูประจำการที่ทำการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในปีการศึกษา 2550 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1

3. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนชายและหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1

4. **พฤติกรรมการสอนพลศึกษา** หมายถึง กิจกรรมที่ครูพลศึกษาดำเนินการในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในและนอกชั้นเรียนประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ การเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 **การเตรียมการสอนพลศึกษา** หมายถึง การวางแผนการสอนของครูพลศึกษา ไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการสอนจริง ประกอบไปด้วย การศึกษาเอกสารหลักสูตร การจัดทำ กำหนดการสอน การจัดแผนการเรียนรู้ การเตรียมสื่อการเรียนการสอน การเตรียมเครื่องมือ ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.2 **การจัดการเรียนการสอนพลศึกษา** หมายถึง วิธีการที่ครูพลศึกษาเลือกใช้ ใน กระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ประกอบไปด้วย ชั้นเตรียมการสอน ชั้นอธิบายสาธิต ชั้นฝึก ชั้นนำไปใช้ และชั้นสรุป

4.3 **การใช้สื่อการเรียนการสอนพลศึกษา** หมายถึง การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการที่เป็นตัวกลาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา การใช้สื่อที่มีคุณภาพและ ปริมาณที่เพียงพอ เหมาะสมกับกิจกรรมเนื้อหาและวัยของนักเรียน

4.4 **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้** หมายถึง การรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนโดย ใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อทราบระดับความสามารถ ของผู้เรียนประกอบไปด้วย การวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน ปลายปีหรือปลายภาค และครอบคลุมสมรรถภาพของผู้เรียน ในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย

5. **พฤติกรรมการสอนพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียน** หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมที่ผู้บริหาร ครูและนักเรียนคิดว่า ครูพลศึกษาได้กระทำใน การเรียนการสอนพลศึกษา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามพฤติกรรมการสอนพลศึกษา

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 แตกต่างกัน